

ABONAMENTUL: Pe un an . . . 24 Cor. Pe o jum. de an 12 " Pe trei luni . . . 6 " Pentru Românii şi străinătate: Pe un an . . . 40 lei. Pe o jum. de an 20 "

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIA ŞI ADMINISTRATIA Targul Inului Nr. 30

INSERATELE se primesc la administratia. Preţul după tarif şi învoială.

Manuscrisele nu se înapoiază.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Chestiunea română.

— Democratismul nostru — (pentru D-l Iászi Oszkár).

VI.

Respectul ce-l am față de D-l Iászi Oszkár, omul de știință, sociologul, care tratează cu aparatul obiectiv al cunoștințelor sale și condus de o bună credință chestiunea noastră românească, mă îndeamnă să scriu acest articol.

Dacă D-l Iászi nu ni ar fi aruncat o acuză nedreaptă, puteau să tot latre democrații de ocazie dela Népszava et tutti cuanti, căci nu ne-am fi sinchisit, era păcat de timp și de cerneală.

D-l Iászi bănuiește partidul nostru național și respective organul executiv al acestui partid, că prin faptul că acesta tratează cu Tisza și că eventual are intenția să încheie cu acesta un pact, comite un greu păcat împotriva democrației.

Dacă D-l Iászi ar fi pus teza altfel și adevărat dacă ne-ar fi spus că între guvern și comitetul nostru național nu pot avea loc tratative și că astfel de tratative nu-și pot afla o motivare în cadrul științelor sociale reformatorice, D-l Iászi ar fi spus de sigur un adevăr.

Căci doar trebuie să admitem, că Tisza dacă ar fi condus de intenții bune, nobile și-ar putea începe opera reformatorică și fără tratative.

Dar la obiect! D-l Iászi susține, că încheiându-se un pact între comitetul național și Tisza, poporul român ar fi tras pe sfoară și întreagă democrația românească ar suferi o înfrângere ireparabilă.

D-l Iászi nu cunoaște cauza în merit. În judecata sa, în acest caz, nu se conduce, cum i obiceiul, după o chibzuită aprofundare în legătura logică a motivelor și astfel apreciază numai faptul dat. Dânsul nu cunoaște organizația neamului românesc și nici evoluția istorică a acestui neam. Și de aceea greșește foarte mult.

Dar D-l Iászi n'a căutat să cunoască nici raportul istoric-social dintre neamul românesc și neamul ungar, în special.

În acest caz dânsul ar fi trebuit să se convingă de adevărurile:

1. Că comitetul național e organul executiv al partidului național ro-

mân și că acest partid e sinonim cu neamul românesc însuși. Deci tot ceea ce face acel comitet național până când membrii lui se mișcă în cadrele firii și a voinții neamului românesc, se consideră ca făcut de acesta. De-o trădare a în intereselor acestui neam nu poate fi vorba, căci în acest caz comitetul s'ar desființa eo ipso rămânând ca sancțiunea acestei desființări să i-o aplice forul cel mai înalt al partidului: conferința națională.

Când comitetul, recercat de Tisza, a stat de vorbă cu acesta n'a greșit nimic împotriva organizației noastre de partid și deci n'a putut păcătuți nici în contra intereselor colective ale neamului românesc și nici în contra democrației. El nu s'a aliat cu nimenea ci provocat fiind a espus factorilor de putere încodată, așa cum s'a făcut de repetiteori, voința neamului românesc din Transilvania și Ungaria. Aici numai șeful de guvern face pe nisnăul, căci el trebuia să-și cunoască datorința și fără de a mai recurge la schimburi de idei. El știa bine că în această țară sunt atâtea neamuri oprimate și că neamul românesc e nedreptățit pe toate potecile și deci trebuia să recurgă la cuvenitele remedii și fără atâtea schimburi de idei.

Până aici a mers întreagă acțiunea comitetului. De un pact n'a putut și nu poate fi vorba mei ales, că n'avem cu cine încheia pactul. Noi ne avem drepturile noastre, acestea cercăm să ni le validăm, iar pe cele pierdute luptăm să le desgrupăm din negura trecutului. Pact în situația de azi nu putem încheia nici cu Tisza și peste tot cu nici-o putere din sânul societății maghiare din simplul motiv că în această societate bântuie mai mult ca totdeauna exclusivismul de rasă și classă.

Dar cuvântul pact este peste tot o pervertire care se dă rostului, ce-l are lupta noastră.

Nu mai un om de reacredință ar putea spune, că comitetul nostru a păcătuțit în acest punct.

Di Iászi, noi știm, e de bună credință și deci dânsul trebuie să recunoască, că adevărul e de partea noastră.

2) Răsfoind istoria românească, Di Iászi ar fi trebuit mai departe să se convingă că aceia, cari au organizat partidul național și din cari s'a alcătuit comitetul nostru național au fost totdeauna pionierii și aderenții cei mai credincioși ai democrației.

Spre ilustrarea acestui adevăr servească de pildă jurământul adunării naționale de pe Câmpul libertății. Acest jurământ e următorul:

»Eu N. Jur în numele Tatălui, și al Fiului, și al S. Duh, Dumnezeuului celui viu: cumcă voi fi credincios împărătilui Austriei și Marelui Principe al Ardealului Ferdinand I, și Augustei Case Austriace; amicilor Majestății Sale și al patriei voi fi amic, și inamicilor inimic: cumcă, ca Român, voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legitimă, și o voi apăra cu toate puterile în contra ori-cărui atac și asuprire; nu voi lucra nici-odată în contra drepturilor și intereselor națiunii române, ci voi ținea și apăra legea și limba noastră română, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea. Pe aceste principii voi respecta toate națiunile ardeleni, poftind egală respectare dela dânsule. Nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici voi suferi să ne asuprească nimeni. Voi conlucra după putință la desființarea iobăgimii, la emanciparea industriei și a comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române și al patriei noastre. Așa să-mi ajute Dumnezeu și să-mi dea mântuirea sufletului meu. Amin!»

Servească mai departe de pildă câteva escripte din Petiția Adunării Naționale dela Blaj, adresată Majestății Sale și Dietei Transilvane:

1. Națiunea română, întemeindu-se pe principiul fundamental al libertății, egalității și frățietății, cere autonomia ei națională în privința politică, pentru ea să valoreze în numele ei ca națiune română, pentru ea să și aibă în Dieta țării reprezentanții săi în proporție cu numărul ei, să și aibă funcționarii săi în toate ramurile administrative, judecătorești și militare, de asemenea în aceeași proporție și pentru ea să folosească propria sa limbă națională în toate aceste chestiuni și adevărat în legislațiune cât și în administrațiune.

Ea cere, ca în actiunile celorlalte națiuni existente în Transilvania, să fie numită în limba acestora Români, cum se numesc ei însuși, iar nu Oldhok și Walachen.

3. De vreme-ce națiunea română a ajuns la conștiința drepturilor individuale ale omenirii, ea cere neamănata desființare a robotelor, fără nici o despăgubire din partea țaranului ce are să fie emancipat, atât în comitate, districte și scaune, cât și pe teritoriul Confiniului militar Dânsa cere totodată și desființarea decimeii ca a unui mijloc de contribuțiune nedrept și stavilitor pentru economia țării.

4. Ea cere desființarea tuturor asociațiilor și corporațiilor comerciale privilegiate (jehurilor), prin urmare desăvârșita libertate industrială și comercială.

7. Perfecta libertate a cuvântului și a pressei, fără nici o depunere de cauțiune din partea tipografului sau a autorului.

8. Garantarea libertății individuale, a dreptului de asociere și de întrunire.

9. Procedura publică și verbală în justiție și curții cu jurați (jurii), în procedura judecătorească penală.

10. Înarmarea generală a poporului.

13. Înființarea de școli naționale românești în toate comunele rurale, târgurile (opidele) și orașele, înființarea de institute tehnice, de seminarii pentru educațiunea preoților, cum și înființarea unei universități naționale românești și dotarea acesteia din tesaurul statului în proporție cu populațiunea contribuabilă, apoi dreptul de alegători pentru întreg personalul didactic și desăvârșita libertate a învățământului.

14. Partea deopotrivă a sarcinilor publice în proporțiune cu proprietatea fiecărui locuitor al țării, fără excepțiune și totala desființare a tuturor privilegiilor.

15. Ea cere ca într-o adunare generală constituantă alcătuită din toate națiunile Transilvaniei, să se redacteze o nouă constituțiune întemătată pe principiul fundamental al libertății, egalității și frățietății, de asemenea, pe baza aceluiași principiu fundamental, codice nouă de legi pentru toate ramurile legiurii civile, penale și comerciale.

Cunoscând aceste adevăruri D-l Iászi avea să stabilească în sfârșit și adevărul:

3. Că asemănând neamul românesc ori principiile pe cari stă comitetul național român cu principiile de viață ale neamului ungar, trebuia să recunoască spiritul absolut democratic al celor dintâi fata de cele din urmă.

În partea maghiară se găsec anumite elemente ce-și zic democratice,

dar acestea sunt absolut dușmane democrației adevărate. Social-democrații maghiari ni-sunt tot așa de mari dușmani, ca ori ce altă grupare maghiară, fie guvernamentală, fie coalționistă. Alianța acestora cu coalțiia de azi, care are în frunte pe Apponyi Kossuth, Andrássy, h și pe »democratul« Iusth — coalție care în cursul guvernării sale înfundase temnițele Seghedinului, Vațului și Clujului cu »agitatori« români, slovaci și sârbi — vorbește până la evidență de falșitatea democrației Social-democrațiilor din Ungaria.

Cine mai rămâne deci democrat sincer între Unguri? Széchenyi a murit de mult. Eötvös, Csák s'au stins și el, Mocsáry a fost înropat de viu.

Rămân doar D-ta D-le Iászi și tovarășul D-tale credincios Erdélyi (Aradi) Victor.

Pe când noi suntem aici cu țeții credincioși și jufitori ai democratismului sincer, cari suntem fanatici până la hotarele cari încadrează naționalitatea noastră și peste ele nu trecem. Nu cerem ce nu-i al nostru, dar nici nu putem da ceea ce e al nostru.

În toate manifestațiunile noastre și în întreagă viața noastră stăpânește un democratism sănătos. Presa noastră însă e ecoul acestei vieți. La D-voastră dimpotrivă. Bănueli, batjocuri, oameni cari trăiesc din cultivarea sistematică a urei. Presa D-voastră cât de departe e de nivelul ridicat și idealismul sănătos al presei noastre!

Cercotează toate acestea cu demnitatea D-le Iászi și Te vei convinge, că-ți greșit, când într-un anumit moment ai crezut că noi încă avem boeri. Veți găsi că pe acestia Vi i-am dat de mult D-voastră și că aceste exploatează astăzi înștitii împreună cu oligarhia D-voastră maghiarismul orbit de patima ideilor kosutiste, pe lângă cari programul nostru național însemnează singura scăpare pentru a noastră țară nenorocită.

Delegațiunile. Se șamnalase, că de delegațiunile se vor întruni în începutul lui Martie. Acest termen a fost schimbat. Cauza este, că parlamentul suferă azi nu e capabil de muncă și probabil va fi prorogat până în Martie. Atunci abia se vor rezolvi proiectele de recrutăți în Austria. Delegațiunile se pot întruni numai după ce au notărit arhivelor parlamentare. Astfel delegațiunile se vor ținea anul acesta probabil pe la finea lui Aprilie, în

Pășanii și glume.

Pacea cu Ungurii. (Trei interviuri politice.)

Zilele prin cari trecem, fiind de extremă importanță politică, nu atât pentru noi Românii din Ungaria, ci mai ales pentru liniștea orientului european și a continuității triplei alianțe, — șef-redactorul cotidianului «Imparțialul» a interviuat pe trei fruntași de diferite culori politice, pentru ca cetitorii noștri să deăbăndească o lumină clară și o orientare sigură în mijlocul atmosferei de tăcere mormântală, — în fața enigmaticului preliudiu al păcii care stăpânește momentan opinia noastră publică.

Reproducem întocmai părerile personajilor politice amintite, abținându-ne dela ori-ce comentariu, pentru ca fiecare cetitor să aibă plăcerea propriilor concluziuni.

1. Păreriile d-lui Dr. Xenofob Trâmbițaș, membru al partidului nostru național; radical-intransigent, candidat căzut la ultimele două alegeri parlamentare.

a) Ce credeți d-le Trâmbițaș despre lupta noastră cu Ungurii?

— Epopee înălțătoare de inimă! Inegalitatea forțelor de luptă, a mărit până la sublim virtuțile politice

ale popcrului nostru. În largul Europei nu se găsește al doilea neam de oameni, care să fi purtat un războiul mi lenar cu mai multă lepădare de sine, cu o mai dirză consecvență.

Idealul nostru politic s'a născut într-o zi cu neamul. El este împede ca soarele și drept ca Dumnezeu. Întreg trecutul nostru trans — și ciscarpatin adevăratește în chip clasic, că toate sforțările noastre seculare (uneori aproape inconștii) congruează spre aceeași țintă, sunt îndreptate către același ideal strămoșesc: unitatea absolută a neamului românesc.

Care alt popor, părăsit de conducători și de armata-i protectoare, ar fi rezistat puhoiului barbar cutrupitor, păstrându și totuși neatrăse comoriile sufletesti-morale — cum s'a întâmplat cu coloniștii părăsiți de Legionile lui Aurelian.

Orce alt neam, risipit în cinci țări, s'ar fi desnaționalizat și pierdut. Noi dimpotrivă împingi de puterea patriotică, întemeiem, în câteva rânduri, înjghebări de stat.

Încă la anul 300, Galeriu visează un imperiu Daco-Roman. Pella 1183 frații Petruși Assan creează falmoasa împărăție Româno-Bulgară. Peste alte patru veacuri se înfripă splendidul gând dela 1600 alui Mihai Viteazul, de-a uni sub sceptrul său toate țările locuite de suflare românească.

Dar nu numai conducătorii răz-

boinici și politici ai neamului au preocupat superior. Însuși poporul e pururea conștitiu de strălucita sa origine, de imprescriptibilele sale drepturi omenești și cetățenești. Vre-o dovadă mai elocventă despre conștiința de sine și formidabila putere ce dormitează în masele populare, decât răscăala țaranului Horia?

Dar te-ai lăsa ispitit să crezi, că s'urgându-se încetul cu încetul veacurile vechea mândrie de Roman a dispărut în sfârșit din conștiința străncopților lui Traian. Nicidecăt! Pentru că băeșii și ciobanii, reconstituiți în «Legiunile romane» comandate de «Crăiul Munților», arată încodată Europei, că: »sângele apă nu se face!»

Rămâne incontestabil domnule, că dela 48 și până azi, firul roș al conștiinței naționale strălăuce toată câmpia luptelor noastre, mai mult, el se îngroașe mereu ca un flu lu puternic, ce adăpă tot cuprinsul din undete sale bogate.

Izbândă noastră este mai apropiată decât am crede. Ea va fi definitivă și mare.

c) Va să zică, aveți încredere deplină în triumful cauzei românești?

Mai încapere vorbă? Încrederea în izbândă formează dogma cardii ală a crezului nostru politic. De altfel o scurtă ochire istorică aruncată în cartea verde a ultimelor noastre suferințe, evidențiază la perfecție spusele mele:

La 3 Mai 1848,impozanta adunare

dela Blaj a celor 40,000 cari strigă înviforată: libertate!

Conștiința ne crește: la 69, partidul național fondat la Miercurea, chiamă prin Măcelariu pe toți Românii sub același coperticiu politic.

La 81, memorabila conferență sibiană, unde se fixează programul nostru politic.

Precum vezi, organizarea națiunii merge cu pașă măsurată, dar tot mai hotărâți, căre o țintă bine stabilită. Ungurii văd cu groază întărirea noastră economică, culturală și politică, de aceea dau drumul persecuțiilor:

La 92, procesul »Replicii« d-lui Aurel C. Popovici.

La 94 procesul monstru al Memorandului și întemățarea martirilor la Vaț și Seghedin.

Însă și noi reacționăm cu energie crescândă:

Pe urma loviturilor tot mai înțepite, leșim din rezerva pasivității și eclerând activitatea, luptam vitejește în contra sistemului brutal de opresiune și exterminare. Deputații n'ștri zeudus cu eroevanța lor parlamentară pe malul Dunării. Europa își înroarce privire îngădurată în spre teatrul din Ungaria. Presa germană, franceză, italiană, stigmatizează pe oprăcorii azatici. Terorismul de entorilor forței publice la însă proporții disperate:

Cu steagul partidului în mână, d'putații n'ștri cad unul după altul pe câmpul de bătălie al ultimelor alegeri »trizaiste«.

Vine apoi Hajduodorogul, odiosul atentat în otriva sufletului și-a credinței, dar conștiința națională erump' din nou prin glasul titanice al celor 25,000 de Români adunați la Bălgrad.

Urmează doi-trei ani de grea cumpănă, de multă desolare, dar dintr'odată genul latin străluce iar în toată splendore sa: Târăra României triumfă asupra Balcanilor, stercând prin p cea de București respectul bătrânei Europe. Grație acestei umunate întoșături politice, situațiune se schimbă ca prin farmec în favoarea noastră. România se unează prin Germania, asupra moștenitorului, care înmosie pe rigidul Tisza, sinându i să ne ot're pacea.

Și iacătă ne ajunși, la punctul delicat al politicei actuale.

Eu afirm că formula danaică a contelui retrograd tin-de la spargerea rândurilor noastre încheiate, creând caste med evare în republica infloritoare a politice noastre democratice.

c). Prin urmare credeți peric'loasă pacea pentru interesele vitale ale poporului nostru?

Fără îndoială »David« et »Imperu« și-a zis totdeauna Viena. Ea trebuie să facă azi pace, fiind că i-o cere Ro-

Budapesta. Din Viena se anunță, că Tisza a conferit zilele aceste cu primul ministru Stürgkh și cu miniștrii comuni și au căzut de acord asupra termenului de mai sus a întrunirii delegațiilor.

Constatări imbucurătoare

În legătură cu interviurile bucureștene.

Brașov, 31 Ian. 1914.

Suntem în toată agitațiunile produse de interviurile bucureștene. În presa șovinistă maghiară și vieneză nu se vorbește de alta decât de urmările „rele”, pe care le vor avea enunțările bărbaților bucureșteni asupra tratatelor româno-maghiare, ba unele ziare merg atât de departe încât cer chiar decapitarea contelui Czernin pentru amestecul său „lipsit de tact” în afacerile interne ale Ungariei și pentru prezentarea în lumină atât de „falsă” a raporturilor austro-ungare cu România. Nici nu mai facem amintire apoi de efectul declarațiilor unor de o rară franchețe ale d-lui Nicu Filipescu, cari au scos cu totul din sărite pe șovinistii noștri.

Pentru a da un aplomb și mai mare acestor agitațiuni patriotice se mai spune, că audiența de alaltăeri a contelui Tisza la Maj. Sa și convorbirile sale cu ministrul Berchtold au avut de obiect principal răspunsul cel va da Tisza interpelației, pe care o va face în ședința de azi a camerei contele Ștefan Bethlen în chestia enunțărilor ambasadorului Czernin și a celorlalți bărbați de stat ai României. Iar ca tabloul acestor sbuciumări și indignări patriotice să fie și mai complet, unele ziare budapestane lansează prin coloanele lor comunicate și declarațiuni apocrifice despre o pretinsă „impresie neplăcută”, pe care ar fi făcut-o interviurile bucureștene și cu deosebire declarațiunile d-lui Filipescu și asupra Românilor din Ungaria, căutând astfel a ne înhâna și pe noi în hora celor „indignați”.

Bucuria patrioților noștri a fost însă de scurtă durată, căci, precum am anunțat în nrul de ieri al ziarului nostru, preținsele comunicate, cari ne privesc pe noi Români, au fost desmintite din loc competent.

Pentru noi Români situațiunea, care ni s'a creat prin interviurile bucureștene, este de altfel absolut clară și n'avem îndăjuns cuvinte pentru a saluta cu bucurie și satisfacție enunțările ponderoase ale contelui Czernin și ale feștilor miniștri Take Ionescu și Nicu Filipescu.

Aceste enunțări, ori-cât de usturătoare ar fi ele în momentele

de față pentru detentorii puterii statului ungar și pentru conducerea politicii externe a Monarhiei, nu pot decât să promoveze cauza românească și să lămurească odată definitiv raporturile între Monarhie și regatul liber. Contele Czernin, acest diplomat distins și cu vederi largi, și-a dat de sigur pe deplin seamă despre urmările enunțărilor sale. Trimis la București cu scopul de-a restabili relațiunile de prietenie cu România, a avut îndăjuns prilej să se informeze asupra atitudinii cercurilor politice române față de cauza Românilor din Ungaria și în genere față de politica externă a monarhiei, ajungând la concluziunea firească, că, dată fiind situațiunea nedreaptă a Românilor din Ungaria, buna înțelegere între statul ungar și cetățenii săi de naționalitate română e absolut necesară, și că o eșcare a acestei înțelegeri ar avea un „rezultat nenorocit pentru marile interese ale Monarhiei”. Nimic mai firesc decât o atare constatare și dacă contele Czernin a voit să se cunoască în public părerile sale, și-a spus cuvântul tocmai în momentele, când contele Tisza, convins însuși de adevărul acesta mare și vital, se află cu conducătorii partidului nostru național în tratative pentru obținerea unei înțelegeri cinstitute între Români și Maghiari. Ca exponent al politicii externe a monarhiei noastre la București, contele Czernin a ținut să atragă deosebită atențiune a cercurilor politice maghiare asupra necesității superioare, reclamată de marile interese ale Monarhiei, ca Români din Ungaria, acest viguros și puternic element alcătuitor de stat, să fie cu un ceas mai curând satisfăcut în dreptele sale aspirațiuni naționale.

În ce privește declarațiunile făcute de d-l T. Ionescu și cu deosebire de fostul ministru de războiu Nicu Filipescu, situația e și mai lămurită. Pătruși de marele rol pe care are să-l joace de-acum înainte statul român, grație succeselor sale strălucite dobândite în timpul războaielor balcanice, bărbații de stat ai României au început să-și dea tot mai mult seamă de importanța elementului românesc de pretutindeni și să-și croiască conduita politicii lor externe după interesele conaționalilor lor din alte țări. Au trecut vremurile, când România, de voie de nevoie, ținea trena monarhiei austro-ungare cu orice preț. Astăzi prietenia României, care într-un moment de mare cumpănă a știut să mobilizeze cu o înțeleasă umătoare un jumătate de milion de ostași însuflețiți, pentru a dicta la București după câteva săptămâni pacea prin care s'a pus capăt unuia din cele mai sângeroase și amenințătoare războaie,—este astăzi căutată de toate Puterile mari.

De acest rol important al României este convins și contele Czernin, precum sunt convinși și bărbații de stat ai României, fie ei în opoziție, fie ei la guvern. Dacă odinioară s'a putut întâmpla ca unul sau altul din partidele de guvernament ale României să folosească în opoziție „chestia ardelenescă” drept armă de agitație pentru a ajunge la putere să dea uitării promisiunile făcute, astăzi vremurile s'au schimbat. Șcartea Românilor din Ungaria este astăzi obiectul de preocupare al tuturor partidelor române, fără deosebire de sunt sau nu la putere, căci cercurile politice din România s'au convins de importanța capitală pentru existența neamului românesc a chestiei Românilor din Ungaria, tocmai precum și Români de aici, fără a gravita în afară, sorbim din avântul României pe orice teren, puteri noi în lupta pentru existența noastră națională în regatul Ungariei. N'am fi sinceri, dacă n'am spune-o aceasta pe față și n'ar fi sinceri nici bărbații de stat ai României, dacă tocmai în momentele actuale s'ar abține de-a constata — cum a făcut-o aceasta d-l Filipescu — că atunci

„când vom fi condamnați să auzim aceleași plângeri, cari ne pătrund la suflet, și când într-o viitoare împlătinire nu vom putea conta la un sprijin mai eficace decât până acum din partea Austro-Ungariei, atunci te pot asigura — și aceasta este părerea generală la noi — că nu va exista guvern român, care va mări urmele politice, pe care au urmat-o până acum toate guvernele față de Austro-Ungaria”.

Iată deci pentru ce salutăm noi cu bucurie și satisfacțiune enunțările, ca cele ale d-lui N. Filipescu, cari, oricât de supărăcioase ar fi pentru șovinistii noștri grandamoni, au menirea să contribuie cu un ceas mai curând la lămurirea și la sinceritatea relațiunilor între Monarhia noastră și România. Că aceste declarațiuni vor influența în mod nefavorabil tratativele de pace, sau poate le vor pune chiar capăt — cum spun ziarile șoviniste maghiare — puțin importă, căci o „pace” care se face de azi pe mâine și fără de-a se ținea cont de interesele mari ale Monarhiei și ale neamului românesc, n'are nici o noimă, fiind și subredă și nesinceră.

Camera. În ședința de ieri s'au rezolvit petițiile intrate în timpul din urmă la cameră. Dintre ele amintim mai multe cereri de ale autorităților pentru a pune stavilă alcoolismului, se cere revizuirea legilor de dăjdi.

Reunirea săculească cere de la guvern să ia dispoziții ca numai cetățenii ungari să poată achiziționa proprietăți rurale. Dar au intrat petiții și mai șoviniste.

Mal multe autorități cer să se înființeze o bancă națională centrală,

care să ajute băncile maghiare din ținuturile naționaliste și să controleze băncile române. De ce și cum să controleze? nu știu. Petiția a fost transmisă fără recomandare, ministrului de finanțe.

În urmă se decide, că în ședința de azi să se pună la ordinea zilei afaceri croate. Tot azi face contele Bethlen interpeția semnalată.

Camerele provinciale din Austria de sus, Carintia, Silezia, Moravia, Tirol, Görz și Gradișca au fost convocate pe ziua de 3 Febr. n, camera Austriei de jos pe 4 Febr. n și cea a Carintiei pe 5 Febr. n.

Prim-ministrul Venzelos a sosit alaltăeri după amiazi la Viena. Imediat după sosirea sa a făcut vizite la locuțiile prim-ministrilor Stürgkh și Tisza. În decursul zilei de ieri Venzelos a fost primit în audiență de Maj. Sa și a avut convorbiri cu ministrul de externe Berchtold. După știri din Viena e vorba, ca Venzelos să obțină la Viena aprobarea unei rectificări a graniței Greciei în sudul Albaniei. În decursul zilei de ieri Venzelos a luat parte la dejunul oferit de ministrul Berchtold iar la amiazi la dineul curții.

Externa. Cu toate desmintirile ziarele „Daily Telegraph” și „Kölnische Zeitung” mențin știrile că între Turcia și Bulgaria s'a încheiat o convenție militară. „Kölnische Zeitung” știe chiar ziua când s'a încheiat această alianță îndreptată contra Greciei, ziua de 25 Ianuarie.

Din Constantinopol se telegrafiază, că alegerile parlamentare de până acum din Turcia sunt favorabile Turcilor tineri.

Pactul româno-maghiar.

Ziarele maghiare au astăzi multe știri referitoare la pact, cari însă nu merită încredere. Cele mai multe sunt luate din surse necunoscute, din informații de pe străde, din șoapte talnice fără control. Culmea însă o formează ziarul „Az Est”, care publică actele tratatelor.

Actele.

„Az Est” a voit să producă senzație publicând cuprinsul notelor dintre Tisza și comitet. Sunt două acte principale, pe cari ni le dă „Az Est” memorandul comitetului român și nota lui Tisza, ca răspuns la cele cerute în memorandum. Actele acestea, deosebit memorandul, nu cuprind ceva deosebit sau ceva nou, ce n'ar fi fost publicat până acum prin coloanele atât de nesigure, ale ziarilor șoviniste maghiare. În nota lui Tisza se cuprind promisiuni din cari reiese, că guvernul ar voi să dea un teren mai larg limbii române. Despre garanții nu se face nici o amintire, ci totul se reduce — cum am spus — la promisiuni făcute din guvern, promisiuni vage, cu cunoscutele fraze

ale dispozițiilor legale urgurești: „guvernul se va sili” — a face cutare și cutare lucru; „guvernul e aplicat”, a introduce cercetare; în chestia dezvoltării gimnaziului din Prsd, d. e. guvernul e aplicat a tra'a cu buravoință, etc. Nimic pozitiv, nimic obligator prin vre-o hotărâre legislativă. O singură marinimie aparentă găsim în nota a nume că: „Români pot forma un partid politic deosebit”, — adică pot numai, dar nu li se asigură un drept nici în acest punct.

Credem, că nota publicată de „Az Est” nu redă corect angajamentul guvernului. De aceea nici nu o apreciem mai de aproape. Dar dacă ea exprimă adevărul, pactul va trebui să eșueze, pentru-că promisiunile din el sunt curate ceace spune proverbul unguresc: „Nesze semmit, fogd meg jól!!!”

Știri diverse.

Ziarele, dar în special „Pesti Hirl.” au în legătură cu pactul diverse știri nostime, cărora nu li se poate da nici o acreditare, dar din curiositate publicăm câteva din ele.

„P. Hirl.” ne spune, că la dorința expresă a lui Tisza, la tratative la parte și episcopul Hossu, P. S. Sa prezintă corul prelaților.

Ca o prevenire față de Români, ci-că la îndrumarea lui Tisza, ministrul Balogh sistează toate procesele de presă contra ziarilor române. A sistat deja procesele pornite contra „Libertății”.

Dacă e adevărat?

Tot Balogh a dispus ca la judecătorii să se țină seamă de sărbătorile românești și să nu se fiixeze debateri judecătorești în aceste zile.

Mai departe să spune, că Tisza, a dispus să se facă o statistică în fiecare minister, a funcționarilor, cari pricep limba românească, ca aceștia să fie muțați în ținuturi românești. Tisza va dispune apoi, ca toți funcționarii din ținuturi românești să-și însușească limba română în decurs de doi ani.

Și acum vine o informație și mai nostimă. Ca să dea exemplu, scriu ziarerele, Tisza va continua a lua instrucțiunile din limba română. Tisza a mai luat ore din limba română. Instructor i-a fost d-l Ghenadie Bogveciu și probabil tot dânsul va continua cu instrucțiunea.

„Az Est”, care asemenea are unele informații publică din nou știrca caraghioasă, că rezultatul tratatelor e periclitat de faptul, că în desul tratatelor se află România, care își face dependentă atitudinea sa externă de la concesiile ce se vor da Românilor.

Psihologie de gazetar ungar.

Brașov, 17 Ian. 1914.

Poate nici o categorie de oameni nu prezintă așa mari aberațiuni dela modul normal al cugetării, dela logica naturală — ca gazetarii evreo-maghiari. Sunt de tot rare acele exemplare, care ar face abstracție dela această regulă devenită lege, căci, școala ce o urmează

mânia. Deci scopul Vienei este: „România să tacă” Ungurii trebuie să facă pace, fiind că li-o cere Viena.

Scopul Ungurilor este, ca „Valahii” lor să tacă.

Când vor tăcea însă Valahii? După ce toți naționaliștii radicali vor ajunge deputați, când toți scriitorii și gazetarii intransigenți vor avea slujbe grase, când din pleiada luptătorilor vajnic de azi, se va plămădi o falangă de moderați incolori, — când artele de viață și organele respiratorii ale poporului (cărțurarul și pătura sa de elită) vor fi rupte din corpul viu al națiunii.

Repet: „Pacea” încearcă zdrobi rea columnelor tradiționale ale campaniei noastre, corumperea luptătorilor celor mai puritani pe cari li-a văzut lumea, — nimicirea celei mai lucitoare conștiințe naționale din câte au stătut pe suprafața globului.

Niciodată nu vom putea însă imbia clerodile scumpe ale trecutului nostru glorios în schimbul unui mizerabil blid de linte.

Lupta trebuie continuată cu sfortarea din urmă, pe toată linia.

Nici un popor nu și-a cerșit drepturile, prin intervenții din afară, ci și le-a zmulis singur cu sabia însângerată.

Înaintel... „prin noi înșine”.

II. Păreriile D-lui Dr. Xenofil Boieriu de Kisberivoi; moderat cu înclinări socialiste; fost candidat de dep. guvernamental.

a) Ce credeți, D-le Boieriu, despre lupta noastră cu Ungurii?

Pu.in. Mai nimic, n'a fost luptă. Cel mult luptă inegală.

Eu prefer unei lupte strâmbe, o pace dreaptă.

Așa zisa noastră luptă cu Ungurii îți amintește povestea lupului cu mielul. Sui pe-a Țiganului cu... nu știu cine:

„Luați-l de pe mine, că-l omor!” Noi domnul meu, n'am luptat cu Ungurii. Noi le-am răbdat.

În puacto răbdare, Români suntem cu adevărat mari.

Răbdarea pare a fi unica virtute politică a poporului românesc.

b) Dar totuși, vă însufiești cel puțin de politica noastră dela 48 până azi?

Nu!

Toate preținsele lupte politice pe cari le citești în ordine cronologică în „șcartea de aur” a d-lui Păcățianu (inclusiv luptele violente?) cari se petrec sub ochii noștri) — se reduc la menționata însușire a poporului nostru, răbdarea.

Analiza critică a trecutului nostru, dovedește incapacitatea politică a conducătorilor acestui neam, începând cu

cele mai îndepărtate vremi istorice și până azi.

După retragerea legiunilor la 270, Aurelian ne lasă în știrca Domnului. Destrăbălați și desorganizați ne retragem în creștii muștilor.

La 505, Geleriu, care vrea o mare împărăție Daco-Română, e omorât înainte de-ași înfăștia planul.

La 898 ne subjugă Ungurii cu deosebită ușurință.

La 1185 Petru și Assan creează, imperiul Româno-Bulgar. În scurtă vreme s'alege praf și pulbere, din el.

Lupte fratricide de secole premerg întemeierii de ieri alaltăeri a regatului român, în frunte cu un domn de sânge străin. N'ci un prinț Român, nu oferea destule garanții politice.

Trei răscoale țărănești din Ungaria sânt, una după alta, înăbușite.

La 1601 Mihai (care era un mare viteaz, dar un slab diplomat) nu poate uni țările românești.

La 1849 eroica noastră luptă, ni-o încurună Viena cu nerecunștință. Ceuză? Lipsa totală de diplomație alui Iancu, care în loc s'asculte de Șaguna și să-și creeze legătură cu „Burgul” și cu „cei de sus” cari li șteptau — chiefula prin cele bererii cu studenții români din Viena.

În chipul ăsta, firește că succesele noastre politice merg de-a scund: —

La 67 nimenea nu ține cont de

dorința noastră și Ardealul e simplaminte încorporat Ungariei.

La 68 „Iubiții Români” sunt mângăiați cu legea naționalităților, pe care niciun guvern unguresc n'o aplică.

La 69 se înghetează partidul național, pentruca la 94 să se desființat prin trăsătură de condei a vestitului Hieronymi.

La 78 diplomații români nu pot seapa Basarabia din gura lupului muscălesc.

La 81, ardelenii ne am făcut pasivii înafară, pentru a ne putea organiza cu atât mai bine înăuntrul.

La 905 devenim înșfășit activiști în toată forma.

Dovădălaboriozității politice o avem la 1910: căderea generală a deputaților noștri activiști. După acest dezastru similar celui dela Waterloo, lumea noastră politică se întreba (și cu drept cuvânt): Ce s'auze? Activi sau Pasivi? Răspunsurile variau. Cei 5 deputați scăpați printre degetele lui Tisza în parlamentul unguresc, susțineau că suntem ș'acuma activiști.

Deputații căzuți erau însă de părerea, să reîncepem pasivitatea, fiind mai salutară.

Deodată, fără să ne așteptăm, fără să știm cum și de unde, ne cade în poală rodul miraculos al strădăniilor noastre politice: pacea. Dumnezeu să-l ține pe acest „deus ex machina” care ne-o oferă!

c.) Nu credeți periculoasă pacea pentru interesele vitale ale neamului nostru?

Cătuși de puțin. Să facem socoteală reală.

Ce pierdem prin pacea oferită?

a.) Autonomia Ardealului. (Nu putem pierde un lucru, care nu-l avem dela 67.)

b.) Partidul național (deși desființat de Hieronymi, noi totuși li avem. Prin urmare, cu puțină fantezie, li vom avea și de aci înainte, ca și până acum).

c.) Organizația politică, zisă „stat în stat” a națiunii române (Nu mă face să zămbesc!)

Ce-am putea câștiga prin pace?

a.) 30—40 de deputați în parlament;

b.) 5—10 prefecti, apoi judecători, pretori și nenumărați slujbași în aparatul statului;

c.) Cassarea „legii Apponyi”.

Prin urmare, n'o să mă faci „trădător”, dacă sânt cu trup și suflet, pentru pace.

III. Păreriile d-lui Skepsil Ironion Bombă, fost redactor al „Tribunei”; comerciant; acuzitor al Băncii Generale Române.

D-l Dr. Albrecht Wirth, celebrul scriitor, zice: Luptând, „Românul merge cu spatele înainte”.

ză, e pătrunsă de spiritul cel mai în-
lunecat al sovinișmului. Uriciunea a-
cestui păcat — de care sunt înecați
de alfel până în gât toți compatrioții
maghiari — le întunecă mintea, ca să
nu deosebească între aceea ce-i fanta-
zie, nălucire și între ce e real, adevă-
rat. Înșelătoarea sticlă a lui Șovin li
alterează claritatea distincției și obiec-
tivitatea judecății, așa că pentru ei nu
mai există o logică a ideilor, vorbelor
și nu mai există o adevăr cât de
mare, care să-i oprească dela dena-
turarea realității. Rațiunea nu le mai
funcționează normal, căci i-a orbit cu
totul patima ingrătă de românofobi, în
înima lor nu mai are înținare frum-
sețea adevărului, căci venin e aceea ce
le răcoleşte pleptul. E de ajuns un
simplu șvon, care ar veni din v'ru'n loc
unde s și Români, ca nobilii educatori
ai publicului maghiar să țipe și sforsă
în contra noastră.

Sunt prea de ajuns cunoscute,
cele ce scornesc și inventează folie
maghiare contra a tot ce e românesc
ca să le mai trecem în revistă. Pentru
ilustrarea temei noastre serviască în-
formația ce o dă fițuca locală »Brassói
Lapok« într'un număr al său deunăzi.

E vorba de alegerea de primar în
Turcheșul Săcelelor, ce s-a petrecut
Sâmbătă. Fițuca pomenită spune că
cortegi călări cutreerău satul în aceea
zi în lung și lat, că atmosfera gema
de mirosul prafului de pușcă conform
chicului strămoșesc. Dar ceea ce i
mai grozav, e că un astfel de corteg
»român« a împușcat pe un copil »un-
gur« din satul vecin Bacifalu. Aceasta
e știrea adusă de obscuritatea brașo-
veană, care însă a fost înregistrată și
de foii pestane ca »Pesti Újságe« — dar
care merită a fi scărmanată.

Că atmosfera va fi mirosit a iar-
bă de pușcă, concedem — știind că
dușmănie nutresc cele două partide
maghiare din loc una față de alta —
din care cauză și bucuria învingerii va
fi fost sărbătorită de cei ce au rășuit
»după obiceiul strămoșesc« cu aldăma-
guri, cu bății și junghierii. Concedem
și aceea că, cortegi călări vor fi adunat
voturile cu mult zor și zel, iar când
șansele învingerii se arătau, se vor fi
apucat și de pușcat. Dar e absolut ne-
adevărat că și români călări să fi jucat
acest rol de cortegi.

De ce?
Mai întâi pentru că în tot Turche-
șul nu se găsește cal de călări în stă-
pânirea Mocanilor noștri. Ei, cari odini-
oară cutreerău plini de vigoare și cu-
raj, cu cai lor iuți și focosi pasurile
și drumurile primejdioase până în Ba-
sarabia — azi au ajuns, în ur-
ma îngrijirii părintești a guvernelor
ungare abia să-și poată ținea de a zi,
pe mâne un biet căluț de transportat
târguilele din Brașov. Așa aflăm cățiva
cai de transport, pe la boițași, pe când
cei alții Mocani nu mai țin nici un fel
de vită de tras, necum cai fugari.

Și apoi presupunând că tot s-ar
mai afla pe la oamenii noștri câte un
telegar, ce ar avea să caute Mocanii
ca cortegi plini de entuziasmul învin-
gerii unul primar maghiar, după ce și
cele 2 posturi de membrii în comitet
ce le-au avut până aci, le-au pierdut
cu ceva mai înainte.

Nu d-lor gazetari evreo-maghiari,
Turcheșii noștri de mult nu mai au
bucuria învingerii în cele comunale, cu
atât mai puțin pe cea a unui primar
român cum era pe vremuri. De aceea
nici participarea lor nu mai e ca în-
ainte, de aceea nici un interes pentru
alegerile comunale nu i mai atrage. Ei,
cari odinioară se știau stăpâni pe lo-

Prin urmare, — zic eu — toate
loviturile Ungurului, Pau ajuns pe Ro-
mân în partea dorsală și în »spate josc,
cum zicea Carageale, fie-iertat.

Capul poporului românesc ne-a-
mestecându-se, până acum în lupta
politică, a rămas toafăr. Se vede că
Românul cunoștea mult înainte de Al-
brecht Wirth, proverbul: »Capul plecat,
nu-i taie sabiac.

Dela data »păcii de București«,
leat 1913, pe somne Români au de-
gând să-și pună și capul în slujba po-
litice și — minune! — numaidecât,
Ungurii ne oferă pacea. Vezi Române,
dacă »lucru cu cap«?

»Prin noi înși-ne!«
Hm! Românul din Ardeal s'a nă-
scut cioban, poet, membru al comitetu-
lui central... dar nu om politic. Că să
fi om politic, își trebuie orizon. Ardea-
lul e încunjurat de munți. Intre munți
orizonul e îngust.

Toate popoarele avansate politi-
cește au mare. Germanii au, Francezii
asemenea, Italianii așisderea, America-
nii tot așa, Englezii au o leacă de in-
sulă, încolo toată apa-i a lor. Nu vezi,
ce luptă disperată au purtat Români
cu Bulgarii, pentru câți-va chilometri
de apă?

Săracii de noi! Stăm înfipți între
dealuri. Din când în când, ne mai ur-
căm în turnul bisericii, ca să putem

curile, casele și afacerile comunei, nu
privesc azi decât cu răcoală și nepăsare
toate acele manifestări, cari le pot a-
minti, cine erau odată și ce-s acum.
De unde deci entuziasmul de a-și face
cortegi ca să vestească cu salve »câde-
rea lor...? Din contră e știută pasivita-
tea Turcheșenilor, ea e prea tristă ca
să nu fie adevărată. Doar plățirea dării,
scoaterea unui pașaport scump obținut
și târziu primit, le mai îndreaptă pașii
spre primărie. De unde atribuții deci
d-lor pentru turcheșeni acea manifes-
tare de bucurie? Care-i motivul psiho-
logic al entuziasmului din cauza reu-
șitei unui ungar, ca primar?

Dar ce-i mai mizerabil, e înșina-
rea uciderii unui copil ungar din par-
tea închipuiților cortegi români. O
minciună cum nu se poate mai mare
care a fost înfățișată și oficial deatrea.
Aceasta însă ne face să vedem
până unde merge lipsa de con-
trolă a știrilor primite de unele gazete,
cât de mare e ignoranța acestora în
materii informative și apoi cât de pri-
mejdios e serviciul pe care-l aduc ele
publicului maghiar.

Presupunând că această veste min-
cinoasă nu e productul urii și al insti-
gării nefericele, ci numai al unei negli-
genți culpabile ne permitem a desvâli
întru cât-va adevăratul raport al celor
2 nații ce locuiesc Săcelele.

Nu cunosc un unic caz, când v'ru'n
Român ar fi pricinuit vechiului său
Ciangău v'ro daună materială sau mo-
rală. O singură ofenză nu cred să fi e-
șit la adresa conlocuitorilor noștri, din
v'ro gură românească — afar de cazul
unei juste apărări.

În schimb cât de multe sunt amără-
ciunile ce le îndurăm dela Ciangăi. E
de ajuns să treci pe lângă un făcău un-
gur, ca să-ți auzi tot felul de prețuite
titule, gâinisite cu ghionturi și îmbrân-
cell.

Ziua le amiază mare ești amenin-
țat a fi junghiat cu briceagul, mai pe
seară îți stă viața în vârfu furcii, dacă
întâmplarea te aduce în calea vre unui
ciangău indispus de alcool, pe când
noaptea e o adevărată groază să ești
din casă. Viața și tot ce aduci cu tine
ți sunt nesigure, de se întâmplă să so-
sești din Predeal cu trenul de seară.
Drumul de la Dârste până'n Săcele e
un adevărat calvar pentru bieții Mo-
cani. Ceeace cu chiu cu val au putut
strecura prin »afurisita de vamă« cade
în mâniele vagabonzilor, cari cu tot po-
tul de jandarmi din Săcele, dispun de
tot ce le cade în mână.

Petrecerile și nunțile românești
sunt conturbate aproape regulat de cete
de tineri ciangăi, cari dau năvală la
zoi, comandând în ciardașe de par a fi
ei aranjorii. Și dacă cineva li se opune
atunci junghiatul e și făcut. Chiar
simboalele creștine ridicade de Români
sunt pângărite de conlocuitorii noștri.
Așa o cruce de piatră ridicată pe
»Coasta Vie« fu sfărâmată în bucăți
pentru că aici se sfințește »Ispasul« ro-
mânesc. Iar ei, ca să impue altă mani-
festare cu caracter ungueresc, au pre-
gătit terenul pentru jocul lor dumine-
cal. Nu mai amintesc de multele fur-
turi și hotii de prin cămărilor Seceleni-
lor. Toate arată că firea Ciangăului, de
cari amintesc atât de des și atele ju-
decătorești ale Brașovului s'a schimbat
numai foarte puțin spre bine.

Și vina o poartă ei ce le sunt în-
drumătorii. Iar ca atari le numără în
prima linie gazetarii.

Cor.

ȘTIRI.

— 18 Ianuarie 1914.

Știri din România. D-l Al. Constantinescu, ministrul domeniilor și agriculturii, a primit alături o dele-
gație de membrii ai societății române
de agricultură, care a expus d-lui mi-
nistrul mai multe chestiuni, cari așteptă
rezolvarea lor în vederea înlăptuirii în-
semnatelor reforme agrare. Cele mai
principale din aceste chestiuni sunt:
**Organizarea oficioasă a agriculturii, re-
organizarea învățământului agricol și or-
ganizarea direcției agriculturii din mi-
nisterul domeniilor.** D-l ministru a ar-
tat un deosebit interes pentru aceste
chestiuni și a promis tot concursul
membrilor lui zisei societăți.

— Eri s-a desbătut înaintea Con-
ziliului de revizie al Corpului II de ar-
mată, procesul ziaristului Karnabatt,
condamnat la 3 luni închisoare de că-
tră Consiliul de război, pentru insulta
superiorului prin presă. Consiliul de re-
vizie a casat sentința.

Reuniunea femeilor române din Blaj,
în locul balului obișnuit în alți ani, a
aranjat în anul acesta un picnic în
preună cu concert și jocuri naționale.
Seara de 24 Ian., când a avut loc acest
picnic, în sala de gimnastică, foarte fru-
mos și cu mult gust decorată, a fost
într-adevăr o seară neuitată și de toată
frumusețea. Toate punctele din program
au fost admirabil executate. Corul teo-
logilor a deschis serbarea cu »Doina
voinicăscă«. Au urmat apoi jocuri na-
ționale, după aceea o »Uvertură« de
Offenbach, executată de orchestra teolo-
gilor. Foarte mult a plăcut punctul ur-
mător: Jocul cu voalul, jucat de d-le:
Gabriella Roșian, Dora Fodor, Tița Mu-
reșan și Geni Pop. »Jocul serpentin«
executat de d-șoarele Genica Pop și
Mărioara Măior, a fost de asemenea ad-
mirat. Punctul ultim a fost piesa tea-
trală »Dragoste cu toane«, de Goethe.
trad. de Iosif. Distribuția au avut-o d-nii
I. Arișan și N. Voicu, apoi d-șoarele:
Vali Pop și Lucia Mureșan, cari ca di-
letante se bucură deja de bun nume.
A urmat apoi dansul, care a ținut în-
tr-o continuă animație, până în zori
de zi.

Aceasta a fost cea mai bine reu-
șită și mai clasică petrecere, ce s-a a-
ranjat vre-odată din partea Reuniunii.
Merită recunoștință toate membrele
reuniunii, cari și au dat tot concursul
pentru buna reușită a acestui picnic;
mai ales merită recunoștință d-na Au-
gusta Dr. Szabo pentru activitatea ne-
obosită și bunul gust dovedit întru a
ranjarea estetică a sălii, tot asemenea
și d-l Iacob Mureșan, sufletul inițiativ
al acestui picnic. — Cor.

Necrolog. Subsemnatele, în numele
tuturor rudeniilor, cu adâncă durere fa-
cem cunoscut, că prealubitul nostru
frate **Ioan Papp**, fost protonotar al co-
mitatului Bihor, director al »Soc. căii
fer. Beluș-Vaşcău«, membru în direc-
țiunea institutului »Nagyvárad Taká-
rékpénztár«, membru în comisuniunea ad-
ministrativă a comitatului, membru în
senatul fundațiunii Zsigalane etc. etc.
la 15/28 a. l. c. în anul al 66 lea al etăți
sale a răposat în Budapeșta. Înormân-
tarea rămășițelor pământești ale acum-
pului răposat se va îndeplini Sâmbătă
la 18/31 a. l. c. la ceasurile 10 a. m.
dela casa comitatului Bihor, după ritul
bisericii gr. orientale.

Oradea-mare la 29 Ianuarie 1914
st. n. — Văd. Gavril Lungu născ. Ioana
Papp din Ponoară, văd. Iosif Dezső născ
Maria Papp din Aușeu.

Accident pe linia ferată. Accelera-
tul de așară a sosit la Brașov cu o
întârziere de 1 oră 40 minute, din cauza
unui accident care a avut loc la Pre-
deal. La o încurcigare a liniei ferate,
aproape de gara Predeal, acceleratul s-a
clodicit cu ultimul vagon al unui tren
de marfă. Două vagoane ale trenului
de marfă au fost stricate iar locomoti-
va acceleratului a fost puțin avariată.
Pasagerii au scăpat toți nevătămați. Cu
o întârziere de 1 oră și 40 minute tre-
nu accelerați și-a continuat apoi dru-
mul, sosind la Brașov la 12 ore noaptea.

Artiști danezi — spioni ruși. Din
Kopenhaga se anunță, că în Stockholm
a s'arbit mare senzație arestarea a doi
artiști danezi: artistul Dahlgreen și
soția sa, despre cari s'a știut că sunt
spioni ruși. A părut suspect faptul, că
cel doi artiști, după terminarea produc-
țiunilor lor, căutau mereu să facă cu-
nostința ofițerilor superiori. Fiind cazul
denunțat de către ofițeri, poliția a des-
cins la locuința artiștilor și făcând o
perchiziție, s'a aflat despre ei că sunt
doi spioni periculoși.

Vedrinez în Egipt. Cunoscutul aviator
francez Vedrinez a fost primit alaltăseară
în palatul chedivului din Cairo, unde
a ținut o conferință despre nouile suc-
cese ale aviației. Chedivul a încercat
cu d-șori pe aviatorul francez, la pre-
legerea cărui invitație întreagă Curtea;
a fost însă băfătoare la »chi absența
tuturor europenilor. Singur consulul
francez luase parte la prelegere, dar
nu se știe dacă din greșală sau inten-
ționat, nici acesta n-a căutat să-i facă
cunoștința aviatorului francez.

Știri mărunte. Eri a încetat din
viață, la Nizza, întemeietorul și preșe-
dintele »Ligei patriotice franceze«, Paul
Derouléde.

— Greva muncitorilor de mine din
sudul Africii și-a aflat răsunet în An-
glia. Ramsay Macdonald a ținut alaltă-
eri o vorbire agitatorică la o adunare
a muncitorilor din Glasgow, atacând gu-
vernul și domnia despotică a englezilor
în sudul Africii. A îndemnat apoi pe
muncitorii englezi, ca la intrarea în
țară a conducătorilor grevei din Africa
— dimiși din lucru numai pe motivul
că au luptat pentru îmbunătățirea sa-
lărilor — să-i primească cu o demon-
strație cum nu s'a mai pomenit în
Anglia.

— O sgaduitoare dramă s'a petrecut
la Curtea cu jurați din Amberg
(Germania). Fasiunile unei caserite au
fost excepționale de acuzator pe moti-
vul vieții scandaloase a acesteia, des-
pre care acuzarii înaintase și un act
oficios. Fata a început să se roage plân-
gând, ea să nu se mai cetească acest
act, de oarece păcatele din trecut și-le
ispășise. Rugarea însă nu i-a fost ad-
misă — și atunci caserita, fără ca să
fie observată și-a scos din tașca de mână
un briceag cu care și-a tăiat vinele
dela mâna stângă, murind pe loc.

— Din Moscova se anunță: Zilele
acestea va avea loc dezbaterile finale
a unui senzațional proces. Mai mulți
actori vestiți, ruși, actrițe și pictori
sunt acuzați cu falsificarea de cambii
pe numele mecenatului milionar Mere-
dow. Numărul acuzațiilor e de 32.

Anunțăm cu adâncă durere mor-
tea iubitelui nostru soț, tată, soț și
tată — moș **Vasiliu P. Căciulă** comer-
ciant în al 75-lea an al etății întâmplată
în 29 Ianuarie st. n. 1914

1-1 Familia

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Dela oraș. D-na Elena Dr. A.
Mureșianu, fiind trecută în lista viri-
lității orașului Brașov, a încredințat
pe dl Dr. Aurel Dobrescu să o repre-
zinte în consiliul comunal.

Pentru masa studenților români
s'au mai făcut următoarele contri-
buluri:

Pe lista de colectă nr. 226 (Colec-
tant: Sorin Banciu din Săliște) au
contribuit: Ioan Banciu protonotar în
Săliște cu 3 cor. Chirca notar Săliște
1 cor. Dr. Dumitru Borcea preot în
Săliște cu 2 cor. firma Ioan Comșa și
fiu 5 cor. Iordachie Roșca comerciant
Săliște 2 cor. Dr. Nicolae Petra advocat
în Săliște 5 cor. Dumitru Sto-
Herția proprietar în Săliște 2 cor.
Constantin Herția contabilul bancii
»Casa de păstrare« 3 cor. Ion Iuga
funcționar 1 cor. Nicolae Tâmpănar
funcționar în Săliște 2 cor. Ionel B.
Comșa funcționar Săliște 1 cor. Nico-
lae Petruțiu funcționar în Săliște 1
cor. Iosif Sărbu contabilul bancii »Po-
porul« cu 2 cor. Nicolae »ora ca-arul
bancii »Porul« 1 cor. Lupu I. Com-
șa 1 cor. Toma Iancovicu omorău
în Săliște 2 cor. Ioan Schtea notar
în Săliște 2 cor. Valeriu Heilea notar
în Săliște 1 cor. Vasilie Dadariat pri-
marul Săliștii 1 cor. Dr. Onimilor Sora
advocat în Săliște 2 cor. Ion D. Băr-
san comerciant în Săliște 1 cor. I. r
Nicolae Comșa medic în Săliște 10 cor.
Petru Dragits prim-pretor în Săliște 5
cor. Dumitru B. Banciu farmacist în Să-
liște. Paraschiva Banciu, Eugenia Ban-
ciu, Octavian Banciu IV normala, Mi-
ncirva Banciu V normala, Dorin Banciu
I normala la olată 10 cor. Nicolae
Domnar funcționar în Săliște 1 cor —
Sorin Banciu colectant cl. IV g. 1 cor.
La olată 68 cor.

Primească maritimostii donatori
sincerile noastre mulțam — Direct
școlilor medii gr. or. din Brașov.

Apollo-Bioskop. Luna în 2 Fe-
bruarie se vor da 3 reprezentațiuni
1/2, 4, 6 și 8 oar. mare Ser-ta de
Slageri Fotografii Bohemene (vedere)
(Șabada lui Salomon. (Umor) Surorii
mătușei Iuliana. Slager umoristic
în 2 acte. Serutul Mortal. Slager dramă
în 2 acte. Ușa deschisă. Mare dramă
socială în 4 acte.

Marți și Mercuri program nou.
Muzica militară. localizt

ULTIME ȘTIRI.

Budapeșta 31 Ian. În ședința de
azi a camerei contele Bethlen și-a des-
voltat interpelația în chestia Czernin,
constatând că enunțările oficiale
n'au fost desmintite oficial și prin ur-
mare vrea să dea prilej lui Tisza să facă
aceasta. Continuând desaproabă pe Czernin,
care a trecut peste cercul său de
competență și care s'a pus în contra-
zicere cu Tisza, care declarase că între
acțiunea de împăcare a Românilor și
politica externă nu există un nex causal.

Declarațiunile d-lui Take Ionescu
și Filipescu sunt deosebite caracte-
ristice pentru mentalitatea bărbaților
de stat ai României și dovedesc în a-
celeși timp puțină valoare a alianței,
care trebuie susținută cu concesuni.

În discursul desfășurării acestei
interpe-ații a apărut în cameră și opi-
ziție. Ședința continuă. Viitoarea șe-
dină Mercuri.

Viena 31 Ian. Parlamentul a fost
ajurnat pe timp nedeterminat.

Budapeșta, 31 Ian. Astăzi a fost
depus pe biroul camerei proiectul pri-
vitor la împărțirea cercurilor electorale,
care va intra deodată în vigoare cu
legea electorală deja sancționată. Pro-
iectul urcă numărul cercurilor ungare
dela 413 la 435. Se înmulțesc cu deo-
sebite cercurile orașelor (dela 85 la 105;
cercurile Budapeștei s-au urcat de e.
dela 9 la 22) iar ca cheie a proiectu-
lui servește luarea în considerare a des-
voltării economice, culturale și sociale
în diferitele ținuturi.

Budapeșta. 31 Ian. Ziarele
de azi spun, că în chestia Czernin
Tisza ar fi primit mână liberă
și prin urmare va resping
cu energ e ameste-ul conte-
lui Czernin.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: »Branisov & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brulca.

Porcelanuri fine.

Începând de la 2 Februarie 1914
se vinde un vagon de

**Porcelanuri fine de
Karlsbad, și Majolica
în Ulița Spitalului No. 66.**

Farfuriile fine începând deja de la
16 filleri bucata. Cesti de cafea sau
nealu 10 și 16 filleri bucata. Afară de
ceasta toate felurile de porcelanuri
necesare în menajul casei și în ca-
lele ca și pentru restaurant. 1-1

ofta: »mare-i lumea... da încă Ar-
dealul!«

Lozica »prin noi înși-ne«, poate
face efect în »adunările noastre cultu-
rale«, însă în politica mondială suntem
de răsul Muntenegrelui, cu astfel de
citațiuni naționaliste.

De altfel trebuie să admită și co-
mitetul central al partidului nostru na-
țional, că nu toți literații sunt lipsiți
de talent politic. Literatul T. Malorescu
a dat dovezi concrete.

Grație păcii sale dela București,
azi d-l Tisza trebuie s'asculte de moște-
nitorul de tron, care a ascultat de
Wilhelm al Germaniei, care a ascultat
de Carol al României, care a ascultat
de guvernul lui Malorescu, care amenin-
ță cu »demisia României din Tripla
alianță, dacă nu s'astămpără Ungurii.
Punct.

Așa se face politica! Prin »toți
cei alții« ajungem și »noi înși-ne«, la
ceva.

Mă întrebi, dle redactor: »Să pri-
mim pacea, sau să continuăm lupta?«
Este absolut egal Orce vom face,
are acelaș efect.

Până la 1913 noi am luptat grozav,
ca niciun alt popor din lume. Re-
cunosc! Îneș trebuie să-mi dai și Dta drept:
Noi am luptat cu cinste, cu blândețe,
fără să supărăm pe pui de Ungur, fără

să curgă un strop de sânge (doar că-
teodată, când l-au stors jandarmii!, din
pielea poporului... s'aracul). Însă atunci
noi »Inteligenta« protestam numai
decât prin gazetele noastre, în fața Eu-
ropii, care se scandalizase aldată prin
peana v'ru'nui poet bătrân, ca marele
Björnson.

Cum zic, domnule interlocutor
caracterul »luptei noastre seculare« a
fost eminentement pacinic. Ea lua un as-
pect mai nervos doar atunci, când își
naștunea teatrul în sânul restrâns al
națiunii (vezi capitolele luptelor »năstru-
nice«: Popovici-Tăslăvanu; Goldiș-Bocu;
Valda Goga; în genere, Tribuna-Ro-
mânul, până la »pacea lui Stere«).

În cele următoare ai deducțiile
mele finale:

**Dicționarul luptei noastre națio-
nale**, are numai două vorbe: **activitate
și pasivitate.** Aceste 2 cuvinte mari,
cuprind însă întreg bagajul nostru po-
litic.

Analiză: **Pasivitatea** era admira-
bilă. Ea dedia somnolență noastre o
sanctiune politică. Ea înbrăca strămo-
șeasca-ne inerție, în haina modernă a
unei formule juridice.

Activitatea fulgerătoare, a curmat
vechia situațiune, dând teren liber des-
fășurării forțelor politice inerente na-
țiunii. Lupta scurtă, dar extrem de o-
bitoitoare a epuizat însă toate puterile

„Drăganul” institut de credit și economii, Beiuș.

Convocare.

Accionarii institutului de credit și economii „DRĂGANUL” din Beiuș sunt poftiți la

a VI-a adunare generală anuală,

care se va ține în 7 Martie 1914 st. n. la 10½ oare a. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea alor trei acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. stabilirea bilanțului, deliberare asupra împărțirii profitului curat, absoțutorului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Beiuș, la 3 Ianuarie 1914 st. n.

Direcțiunea.

Bilanțul, contul Perdere-Profit, Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere sunt așezate în localitatea institutului și le poate controla oricine.

Co. Bilanț

D E D I T		C R E D I T	
65 Casfa	£760.60	1 Capital social	360000.—
102 Giro-Conto	1293.58	39 Fondul de rezervă	*71403.—
72, 73 Cambii	1871352.43	94 Fondul de penziună	*14133.—
18 Credite ipotecare	4885.—	103 Depuneri	440759.52
52 Credite personale	10185.—	95 Reescompt	614123.44
41, 84, 91, Cont-Curent	54412.39	66, 88, Depozit de casă	2557.96
92, 101	16500.—	82, 89, Evidență ridicată	364.—
28 Efecte proprii	16500.—	35 Interese transitoare	21352.—
50, 83 Realități proprii și spre vânzare	66546.42	Profit transpus	981.87
24 Mobiliar	1200.—	Profit net	33707.17 34689.04
54, 68, 85 Diversi debitori	20297.14		
87, 91	7549.40		
93 Interese de reesc. anticipate	7549.40		
	1559481.96		1559481.96

*) Cu dotațiunea anului acestuia Cor. 78000.—
**) Cu dotațiunea anului acestuia Cor. 17133.—

Perduri & Profit

D E B I T		C R E D I T	
79 Interese de depuneri	19651.14	38 Profit transpus	981.87
93 Interese de reescompt	73238.57	61, 62 Interese de cambii	150403.51
32 10% după depuneri	1965.11	58 de Cont-curent	5238.29
97 Contribuțiuni	8941.37	96 de cred. ipot.	482.—
78 Salare	20260.—	77 de cred. pers.	1090.60 157214.40
98 Spose curente	4776.—	43 După efecte	685.—
29 Chirie	834.—	80 Venitul imobilelor	1500.—
34 Escerieri	11459.76	90 Au incurs din pretenz. descrise	1325.40
44 Marce de prezență	58.—	74, 91 Provizțiuni și alte venituri	14166.32
Profit transpus	981.87		
Profit net	33707.17 34689.04		
	175872.99		175872.99

Beiuș, (Belényes) la 31 Decembrie 1913.

Dr. Ioan Ciordaș, m. p. director executiv.

Ioan Petra, m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

Alexandru Gera m. p. președinte, Georgiu Ardelean m. p. Gavril Cristea m. p., Dr. Coriolan Pap, m. p.
Dr. Ioan Ciordaș, m. p. Dr. Augustin Ciavici, m. p. Vasiliu Pap, m. p. Coriolan Ardelean m. p.
Vasiliu Cartișiu, m. p. Dr. George Murescu, m. p. Dr. Constantin Popovici, m. p. Sever Selagian m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnata comitet am examinat contul bilanț și contul perdere și profit și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Ioan Iepure, m. p. preș. Dr. Victor Fildan m. p., Petru E Papp, m. p. Gheorge Papluca m. p.
Miron Papp, m. p. Corneliu Palladi m. p.

Revăzut și aflat în ordine: Iosif Diamandi m. p. revizor expert al „Solidarității”.

Strămutare de prăvălie.

Aduș la eun știința On public că mi-am strămutat prăvălia din strada Mihael Weis în strada Portii 25. Ca până acum, și de aci înainte mă voi strădui ca prin lucru bun și solid a satisface și pretensiunile cele mai delicate.

În prăvălie se află un sortiment bogat de ghete pentru bărbați și dame lucrate de mine, cum și ghete americane pentru bărbați și dame lucru de fabrică.

Comanda-le-le escuți solid și punctual pe lângă prețuri convenabile

Cu toată stima: **NAGY FEREEZ**, pantofar.
Brașov, Strada Portii Nr. 25. 1-10.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”,

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.
Administr. „Gazetei Transilvaniei”.

No. 180/914 not.

Publicațiune.

Primăria comunei Zernesti a duce la cunoștință, că în 24 Februarie 1914 la oarele 11 a m. eserându-se prin licitație publică, ce se va ține în cancelaria primăriei comunale, Hotelul comunal pro-văzut cu licența pentru vânzare de beuturi pe 6 ani începând din 1 Octombrie 1914.

Prețul de strigare este 2700 cor.

Oferte în scris să primose dar au a fi provăzute cu vadiu de 10% dela prețul de strigare.

Condițiile de publicare și respective esarândare se pot vedea la primăria comunei Zernest în discursul oarelvr de oficii.

Zernest în 24 Ianuarie 1914.

Ivan Vodă. Ioan. Sona
notar primar

Călbeaza

la oi, capre, porci și vite mari (boi și vaci) se vindecă numai prin medic na probată a apotecarului SIMION ONICIU din Abrud (Abrudbanya).

O doză (porție) pentru o oaie 60 fil.
” ” pentru vite mari 3 cor.

Onor. public e rugat, ca dintr-o comună să se unească mai mulți la comande, căci plata poștei le vine așa mai efitin. La comande peste 100 cor. jumătate din preț să se trimită înainte. Comande de probă nu se trimit mai puțin decât pentru 10 oi.

Comandele să pot face numai dela:

SIMION ONICIU,
apotecar în Abrud (Abrudbánya).

SCRISORI DE MULȚĂMITĂ:

St. die apotecar!
Medicina ce am comandat-o de probă contra călbezei la oi, am probat-o și am aflat-o de bună, căci am tăiat din oi: m-am convins că călbeza din fecat era moartă.
Te rog de-i trimite-mi pentru 30 oi.
Ofitenbaia, 28 Dec. 1913.

Ion Mirdin, m. p., măcelar.

St. D-le!

Cu leacul în contra călbezei ce am procurat dela D-voastră am probat cu 10 oi și dovedindu-se de foarte bună, am tăiat una după două săptămâni dela f. lousință și n-am mai găsit în ea decât 6 fire și acele încă moarte, de acia vă rog încă pentru 30 oi, cât mai în grabă.
Samosteke, 29 Dec. 1913.

Ioan Frăneș, m. p. com.

St. Die! Medicina contra călbezei folosită până acum, a succes foarte bine. Medicina precum se vede, are mare efect. — Am tăiat din oile la care le-am dat, în una nu am aflat nici un fir de călbează și ficatul ca la miel de frumos, cu toa e că știu sigur, că înainte de a folosi medicina, a avut călbează destulă. în una însă a mai fost câteva fire.
Te rog mai trimitte-mi pentru 15 oi.
Kosmatelke, 29 Dec. 1913.

Neagoe Reșen, m. p. arândator.

St. D-le apotecar! Mă rog să faci bine să-mi trimiți și mie din medicina care ați aflat-o D-voastră, pentru 2 vite mari, căci am auzit că foarte bună contra călbezei.
Rachita, 1914 Ian. 8.

Nicolae Geju, ct. Caraș everin.

St. Die apotecar! Probând leacul D-voastră contra călbezei, m-am convins că e foarte bun, căci după 48 de cloșuri, leopădă călbeaza moartă în grmă.
Cea mai mare mulțămintă îți aduc din inimă.
Mihaești (Hunyad-Dobra) 914 I. 21.

Martinescu George I. Alexandru.

St. Die! Medicina contra călbezei ce am primit-o dela D-ta, are efect foarte bun, am folosit-o la 10 oi.
Vă rog mai trimitte-mi pentru 40 oi.
Petria (Lonyatele) 1914 Ian. 21.

Ilie Preda Buliga, m. p. cantor.

St. Die apotecar! Luând la cunoștință dela Dl preot Augustin Mihailu din Porosșe beș că D-ta al leacuri pentru călbează și sunt foarte bune căci sau însăndotat cari erau gata să piară, de acia trimitte-mi și mie, pentru 3 capete de vită.
Boroș-beș 1914, Ian. 21.

Iorga Lazar, m. p. plugar.

St. Die Oniciu!

Medicina trimisă pentru 10 oi de probă, au avut efect foarte bun, pentru care așa din partea mea, cât și dela cultivătorii de oi, primim mulțămintele noastre.
Acum te rog pentru 151 oi medicină express
Celela te comande vor urma.
Nagyapostot. Cu toată stima:

Aurel Bărsan, m. p. comerciant.

St. Die! Cu mare bucurie vă aduc la cunoștință că leacul trimis e foarte bun și-l voi recomanda și la alții. Porumbacul de sus, 914 5/I.
Cu stimă: Ion Capățina, m. p.

ATENȚIUNE!

85000 perechi de ghete

4 perechi de ghete 9 cor.

Cumpărând o porție mare de ghetă, la onul cel mai nou, înfăcează și risă fină și 2 perechi ghete pentru bărbați, și 2 perechi ghete pentru dame cu șnur, cașii sau negre, cu talpa de piele, e garate. Toate 4 perechi numai 9 coroane.
Trimiterea se face cu rambursă.

K. Schwwaren-Export A. Ges.

KRAKAU (Oesterr.) Esterag. Nr. 8-931.

Dacă nu se potrivește ghetetele, se schimbă, sau se înapoiază banii. 1-2

La comande să se arete numărul.

E trist, dar adevărat

că azi există o mulțime de oameni, cu sângele și cu surcile infectate, cari prin ușurința tinereții, prin răstăcări timpuri și obiceiuri proaste și-au distrus atât sistemul lor nervos cât și puterile spirituale. Ar fi timpul că această stare grozavă să se sfârșească odată. Dar nu e de ajuns să îndrepti cu suferințele tale către primul venit; bolnavul trebuie să aleagă un astfel de medic, care prin conștiință, vrednicia și experiența sa, să fie în stare să vindece boile, fundamentale. Numai așa e cu puțință să stărești bolile secrete. Pentru împlinirea acestui scop nobil cel mai nimerit este celebru institut al specialistului Dr. PALOCZ, Profesor de Hiziologia, doctor em. al spitalelor. Fără nici o împiedecare a meseriei, Dr. PALOCZ întrebunțează la bolile cele mai grele și ce e mai vechi metoda sa specială cu succes sigur, datorit practicei sale uriașe și anume la: Surcilele corpului stricate, sifilis, boli de băgică și canal, boli de nervi și de măduva spinării, consecințele sifilisului și ale onaniei, pozei albe, im-tenției a începutului de neurastenie, Hemoroidi, bețe de sânge și de piele, ca și toate bolile sexuale de femei. Depărtarea nu împiedecă de loc tratamentul. Dacă cuiva e imposibil să se prezinte personal, atunci și se trimite gratuit în formațiuni lamurite, scrisor, sub păstrarea celui lui mare secret, cum ar putea acasă, sigur, fără întreruperea funcțiunii sale, să fie vindecat. (In scrisoare trebuie trimisă și o marcă pentru răspuns.) Scrieți încă azi

Doctorul Dr. PALOCZ, Medic specialist, Budapesta, IV. Muzeum-Körut 13.

LUDOVICA SOOS

frizură de teatru!...

— Primul atelier de frizură pentru dame —

Str. Hirscher 5. vis-à-vis de Redoută.

Impletituri de păr, bucle, asortiment mare de păr. Frizuri pentru baș, spălat de cap cu aparat modern de uscat, masaje de obraz, manucure, îngrijirea părului cu sistem american, vopsire de păr. etc. Tot felul de lucrări de păr se face în execuția cea mai frumoasă.

Se cumpără păr căzut.

23-50

Anunțuri

primește Administrațiunea

Gazetei Transilvaniei

cu prețurile cele mai

MODERATE.

Albituri și ghete lucrate de areștanți din

temniță se capătă de

tot ieftine în prăvălia Domnului

LŐFIGYŰLA

în SEPSZISENFGYÖSGY. — Intre altele:

1 cămașe p. femei dela K 1-30-2-50 | 1 cămașe p. bărbați dela K 2-30-3-70

1 corset > > K 1-80-2-50 | 1 p. ismene > > K 1- — 3-30

1 p. ismene > > K 1-80-2-50 | 1 cămașe de durmit > K 2-50-3-50

Se restituie bani pentru articoli necărsăpunzător!

Faceți o încercare!

Fără capital

și nici un risc poate ori ce persoană în ori ce poziție socială să câștigă zilnic 5-30 coroane prin vânzarea de hârtii de valoare de lozuri permise de lege cari sunt notateș Monitorul Bursel oficial al Budapestei pe un o Casă de Bancă veche și renumită.

Oferte sunt a se adresa către

Effectenbank V. Budapest,

Cuția postală Nr. 78.

7-12